

BEREK

Projektni obveščevalec

Sušec, 2016

Popis bolezni za oceno ogroženosti habitatnih tipov

Popis bolezni za oceno ogroženosti habitatnih tipov je potekal med 30. 6. in 12. 8. 2015. Opravila sta ga [prof. dr. Dušan Jurc](#) in [dr. Nikica Ogris](#).

Popis bolezni sva opravila po metodi nelinearnih transektov širine 5 m, tj. 2,5 m levo in desno od roba poti. Pri popisu sva upoštevala tako zdrava kot bolna drevesa, vendar samo drevesa, ki so imela prsni premer večji kot 10 cm. Popis bolezni sva opravila s tabličnim računalnikom (z operacijskim sistemom Android 4.2, diagonala zaslona 10,1"), za katerega je **N. Ogris razvil namensko aplikacijo** za popis bolezni po metodi nelinearnih transektov.

Tablična aplikacija je vključevala **interaktivno karto** (grafične podlage DOF, TK25, gozdni odseki, ceste), **obrazec za popis zdravih dreves** (beleženje lokacije in drevesne vrste) in **obrazec za popis bolnih dreves** (beleženje lokacije, drevesne vrste, bolezni, prizadeti del, jakost poškodbe, poškodba debla, predlagan ukrep, opomba).

Popisala sva 2.726 zdravih dreves, 3.902 bolnih dreves, tj. skupaj 6.628 dreves. Zabeležila sva 4.060 poškodb (vsako drevo jih je lahko imelo več) zaradi 47 različnih povzročiteljev. Najpogosteje zabeleženo **zdravo drevo je bilo beli gaber in maklen**. Najpogosteje zabeleženo **bolno drevo je bilo jesen, hrast, vrba in črna jelša**.

Najpogosteje določene bolezni in poškodbe so bile: jesenov ožig, kompleksna bolezen (več vzrokov), mehanska poškodba in neznan vzrok.

Slika 2: Sestoj jesena propada zaradi jesenovega ožiga (foto: D. Jurc).

Končen rezultat bo **poročilo in ocena ogroženosti habitatnih tipov** zaradi bolezni in opredelitev ukrepov.

Nikica Ogris

Prvi nasad z avtohtonim črnim topolom v Sloveniji

Reka Mura s pritoki se je v preteklosti zelo široko razlivala po ravninskem svetu. Danes jo omejujejo protipoplavni nasipi. Prostor znotraj nasipov poraščajo predvsem varovalni gozdovi avtohtonih drevesnih vrst, kamor spada tudi črni topol.

Čeprav je velik del obrečnih in poplavnih gozdov zakonsko zavarovan, so poplavni gozdni ekosistemi, v katerih ima pomemben delež [avtohtoni evropski črni topol](#), dandanes ohranjeni le še kot gozdni ostanki, ki so večinoma tudi ogroženi.

Pridobivanje lesne biomase iz gozda za energetske namene v okviru razvoja evropske nizkoogljične družbe lahko v poplavnih gozdovih reke Mure resno ogrozi obstoj črnega topola. Starejša vitalna drevesa, ki trenutno še omogočajo pomlajevanje, že pospešeno izginjajo iz sestojev. Zdaj je zadnji čas za pravilne odločitve pri gospodarjenju s to drevesno vrsto!

V okviru projekta GoForMura smo v mesecu decembru 2015 osnovali **prvi nasad z avtohtonim črnim topolom** (*Populus nigra* L.) v Sloveniji. Nasad smo osnovali na območju nekdanjega starejšega nasada [topolovih križancev](#).

Posadili smo 675 enoletnih sadik, ki so v višino merile od 2 m do 3,5 m. Gostota sadnje je 625 sadik / ha.

Vse sadike črnega topola, ki jih sadimo v projektu GoForMura, so vzgojili v **registrirani gozdni drevesnici** Gozdnega in lesnega gospodarstva Murska Sobota v Ižakovcih. Sadike so vzgojene iz potaknjencev, ki so jih pridobili iz enoletnih pokončnih odganjkov (šibe) dreves v **gozdnem genskem rezervatu avtohtonega črnega topola ob reki Muri**.

Več informacij o pridobivanju potaknjencev za vegetativno razmnoževanje črnega topola in vzgojo sadik najdete [tukaj](#).

GoForMura na spletni strani in Facebooku

Projektno dogajanje lahko sledite in se vanj tudi aktivno vključite z vašimi komentarji ter predlogi na spletni strani goformura.gozdis.si in [Facebooku](#).

BEREK projektni obveščevalec št.6/2016

Nosilec projekta: Gozdarski inštitut Slovenije, Večna pot 2, Ljubljana

Glavni in odgovorni urednici: Saša Vochl, mag. Špela Planinšek

Besedilo: dr. Nikica Ogris, dr. Gregor Božič

Avtor naslovne fotografije: Jure Žlogar

ISSN 2386-0200

Nasad črnega topola (foto: G. Božič).

Oba prispevka v razširjeni obliki lahko najdete na spletni strani projekta GoForMura (op. uredništva):

Več o [Popisu bolezni za oceno ogroženosti habitatnih tipov](#).

Več o [Avtohtonemu črnemu topolu v Sloveniji](#).